СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 279. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 3-го грудня 1941. No. 279. Jersey City, N. J., Wednesday, December 3, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКАНСЬКО-ЯПОНСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ У ВАШИНГТОНІ

ВАШИНГТОН. — По пятьох днях напруженої перерви в американсько-японських переговорах, відбулася нова конференція між секретарем стейту Голом та двома японськими представниками. Висліду їх розмов не подано до публичного відома, одначе всі познаки промовляють за те, що й в тих розмовах не знайдено спільного шляху до порозуміння. Японський уряд настоює на цьому, щоб продовжати переговори, одначе Вашингтон дивиться на це скептично. Американський уряд рішений тепер більш як коли небудь положити кінець японській експанзії в Азії, тому вперто стоїть при своїх домаганнях, які поставив Японії перед кількома днями.

ПРЕЗИДЕНТ КОНФЕРУЄ З НАЙБЛИЖЧИМИ ДОРАДНИКАМИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт, як тільки вернув з Ворм Спрингс, був занятий розмовами з високими урядовцями департаменту стейту та з адміралом Старком, шефом морських операцій. Окремо приняв президент секретаря стейту Гола, який передтим мав розмови з японським амбасадором Номурою та спеціальним висланником Курусу; потім президент приняв підсекретаря стейту Сомнера Велеса, після того як цей останній відбув довшу конференцію з британським амбасадором Галифексом. Вкінці президент покликав до себе Г. Гопкинса, який від кількох тижнів перебував в шпиталі. Всі розмови відносились головно до напруженої ситуації на Далекому Сході.

ГОТОВІ ДО АКЦІЇ, — КАЖУТЬ АЛІЯНТИ

ВАШИНГТОН. Стративши майже цілковиту надію на якесь порозуміння з Японією, уряди Злучених Держав, Великої Британії, Китаю та Голяндії приготовляються поспішно до воєнних операцій, які, на їх думку, може почати Японія кожної хвилини. З Далекого Сходу напливають вістки, що Японія громадить війська на границях Сіяму, щоб заатакувати цю державу з французького Індо-Китаю, який окупували японці в березні ц. р. Аліянти приготовляються до воєнно-оборонних акцій в таких полосах: Маніля, Шангай, Сінгапур, Гонконг, Батавія, Сидней, Банкгкок і Владивосток, де після найновіших відомостей, Совети підмінували вхід до пристані.

ГРАНТ ЗА ВІЙНУ З ЯПОНІЄЮ

ВАШИНГТОН. — Гю Г. Грант, б. американський представник в Сіямі, заявив, що коли має прийти до війни з Японією, то Америка повинна негайно виповісти війну. Він твердив, що оскільки він знає японців, з ними не можна прийти до порозуміння. Що більше, Грант вірить, що Америка, маючи більшу силу, перемоглаб Японію по кількох місяцях морської війни.

НІМЦІ ЖАЛУЮТЬСЯ НА БОЛЬШЕВИКІВ

ВАШИНГТОН. — Німецька амбасада випустила заяву, в якій кажеться, що совєтська влада відмовляється співпрацювати з Міжнародним Червоним Хрестом та не хоче подавати імен тих німців, що попали в совєтський полон. В цій заяві, пересланій з Берліна, німці висказують своє здивовання з закиду комісаря Молотова, начебто німці зле поводилися з совєтськими полоненими. Большевицька Росія не підписала Женевської Конференції, яка поручає опіку над воєнними бранцями Міжнародньому Червоному Хрестові. Тепер, каже німецький уряд, не зважаючи на кількаразові ноти в справі німецьких вязнів, большевицький уряд не відповів ані разу.

ВИЛКІ В ОБОРОНІ ПОЛІТИЧНИХ ЗБІГЦІВ

ВАШИНГТОН. — Вендел Вилкі вніс просьбу до американського уряду в справі злагіднення тих обмежень, які наложив уряд на чужинців, головно коли ходить про гроші. Як відомо, американський уряд заморозив капітали рівнож і приватних осіб-чужинців, які прибули до Америки в останніх трьох роках. Не всі вони, каже Вилкі, походять з Німеччини чи Італії, а багато є з невтральних або тепер окупованих країв. І тому гострі грошеві зарядження уряду відбиваються дуже погано на їхньому життю в Америці.

МОЖЛИВІ КАНДИДАТИ НА ПРЕЗИДЕНТА ЧІЛЕ

САНТІЯГО (Чіле). — У звязку зо смертю президента Педра Аквіре Серди висуваються ріжні кандидати на опорожнене місце президента Чіле. Між тими, що будуть напевно старатися бути вибраними на цей найвищий пост держави, є трьох бувших президентів: Карлос Давіля, Артуро Алесандрі і Карлос Ібанез. Крім них є ще інші кандидати, головно з правої й лівої фракції радикальної партії.

АРГЕНТИНА СКРІПЛЮЄ ВЛАДУ НАД ПРОВІНЦІОНАЛЬНИМИ ГУБЕРНАТОРАМИ

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). — Заступник президента Рамон Кастільо вислав обіжник до провінціональних губернаторів, в якому їх напоминає, що всякі спротиви центральній владі будуть здушені по диктаторськи. Видання цього обіжника було спричинене гострою критикою Кастіля з боку провінціональних губернаторів в справі заборони масових маніфестацій в обороні демократій, а проти тоталітарних держав, які мали відбутися минулої неділі, а з наказу заступника президента не відбулися.

АМЕРИКА ПОМАГАЄ РОЗБУДОВУВАТИ ОБОРОННІ ПОЗИЦІЇ НА ПІВДЕННОМУ ПАЦИФІКУ

В часі, коли американсько-японська кріза не зменшується в своїй натузі, американський уряд поспішно допомагає англійцям та „вільним французам" укріплювати оборонні бази на Полудневому Пацифіку. Ці бази встановлені на численних островах Тихого Океану, що тягнуться від Гавайських островів аж до самої Австралії. Донесення з Австралії та островів, положених близько цього континенту, стверджують наплив численних робітників та техніків, які гарячково будують укріплення на островах. Остров Нова Каледонія, що є під зверхністю ген. де Голя, користає з американської допомоги, уділеної на основі „ліз-ленд" закону, та рівнож розбудовує свою оборону. Це саме діється на американському острові Самоа, де розбудовують поспішно повітряні та морські бази. Цілий ланцюг островів, що розкинені на Полудневому Пацифіку, має надзвичайно важне значіння під стратегічним оглядом, бо є на шляху між Японією та Полудневою Америкою. Тому то їх оборону вважають аліянти особливо важною на випадок війни з Японією.

ҐВІЛЕР КАЖЕ, ЩО КИТАЙ БУДЕ ЗМУШЕНИЙ ПІДПИСАТИ МИР З ЯПОНІЄЮ

Сенатор Б. Ґвілер заявив, що американська допомога Китаєви настільки невистарчальна, що це може змусити китайський чунгкінський уряд до підписання миру з Японією. Він твердив, що Америка посилає другорядні щодо вартости літаки до Китаю, бо першої якости літаки йдуть до Англії та Росії. Вже давно, говорив Ґвілер, Японія предложила Китаєви мирові пропозиції, які одначе китайський уряд, будучи певним американської допомоги, категорично відкинув. Отже, якщо Америка не дасть відповідної військової допомоги, щоб обороняти Бурманський Шлях, то китайці можуть роздуматись і таки підписати мир з Японією. Бо самі вони не в силі далі воювати з Японією. Але й Америка ледви чи є приготована до висилки свого війська до Китаю, говорив Ґвілер. Тому це може вплинути дуже пригноблююче на Китай. Ґвілер казав, що він не бачить, чому Америка й Японія мають воювати. Всі непорозуміння можна полагодити мирним шляхом, кінчив монтанський демократ, постійний критик заграничної політики президента.

НІМЦІ В ЛІБІЇ НЕ МОЖУТЬ ВИРВАТИСЬ З ОКРУЖЕННЯ

Німецькі моторизовані частини під командою генерала Ромеля пробували знов вирватись з окруження. Британські сили відтяли їм відступ на схід, осягнувши звязок з британськими силами в Тобруці. Німецькі розпучливі наступи дали лиш хвилевий успіх, а саме добуття Ед Дули, але наступ британських повзів знов їх викинув з того міста. Німці дотепер понесли великі втрати. Щонайменше половина їх повзів і моторизованих частин розбита. Але бої продовжаються далі. Британці знищили також 176 німецьких літаків. Але британські звідомлення не подають докладно своїх втрат. Ці втрати також мусять бути великі, але британці їх можуть замінити новими скріпленнями, коли німці цього не можуть. Німецькі звідомлення з Лібії в коротких словах стверджують завзяті бої та кажуть, що в найближчих днях вже покажеться, чи британці виграли лібійську кампанію, чи програли? Італійці говорять, що в Лібії в останнім дни велись тільки „льокальні бої".

СОВЄТСЬКА ОФЕНЗИВА В СХІДНІЙ УКРАЇНІ

Маршал Тимошенко повів в околицях Ростова сильну протинімецьку офензиву, яка дотепер дала добрі наслідки. Совєтські війська заняли Ростов, а також, як подають совєтські звідомлення, здобули вже Таганріг і підходять до Маріюполя. Німці в поспіху відступають залишаючи за собою гори трупів, всілякого воєнного приладдя і чимало бранців, кажуть совєтські звідомлення. Совєтська преса захоплюється успіхами маршала Тимошенка і каже, що це ґеніяльний полководець. Це він перший біля Смоленська поставив німцям сильний опір і тим зломав поспішний наступ німців на Москву. І він тепер так рішально розгромив німецькі сили в східній Україні, хоч німці пару місяців тому вже говорили, що в тих околицях совєтського фронту нема, бо все розбите і в переполосі втікає.

НІМЦІ ПРО СВОЇ НЕВДАЧІ В СХІДНІЙ УКРАЇНІ

Німці тепер стверджують, що вони таки опустили Ростов не тому, щоб пімститись на цивільнім населенні, хоч і це могло бути, але кажуть, що опустили Ростов тому, бо треба було це зробити під великим напором совєтських військ. Совєтські війська напирають величезною чисельною перевагою. Але ці наступи коштують Совєтів величезні втрати. Це різня людей, кажуть німці і Совєти себе тим цілком винищують.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ ЗНОВ НАЛІТАЮТЬ

Британська повітряна бльота відновила свої масові налети на німецьку територію. Цей раз вони масово бомбардували Гамбург і інші німецькі промислові центри. Британські кола говорять, що причиною хвилевої перерви в масовім бомбардуванні німецьких міст було це, що панувала прикра мрячна погода.

ЯПОНЦІ В ПОХОДІ.—Наступ відділу японської армії коло Гонану, на лівнім від ріки Янгце, в Китаю. Америка домагається, щоб японці покинули Китай.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОВЗИ НАЙКРАЩІ ЗО ВСІХ

КАЇРО. — В лібійській кампанії бере участь велике число вироблених в Америці легких повзів. Вже тепер можна сказати, що ті повзи є найкращі зо всіх, коли ходить про їх боєві прикмети. Вони мають знаменитий панцир, який не легко пробити ворогови. Мають дуже добрі скорострілі і гармати, якими можна вдучно стріляти зо всіх позицій. Мають дуже добрі керми, при помочи яких можна добре маневрувати по найгіршім терені, а також мають мотор, що видержує всякі труднощі. Ті легкі повзи в боротьбі зо значно тяжкими німецькими повзами виходили майже все переможно, хоч німецькі повзи самі по собі також є доброї якости. Найгірші повзи має Італія. Гарматня куля з іншого повза крає панцир італійського повза немов ніж крає сир. Британці дістають тих американських повзів в чимраз більшій скількості. На лібійськім фронті є багато американських техніків і знавців, які з одного боку вчать британців як обходитись з американськими повзами, а з другого боку хочуть самі добре випробувати ті повзи, щоб евентуально запровадити ще більші улiпшення.

ЯПОНІЯ БУДЕ ПРОДОВЖАТИ ПЕРЕГОВОРИ З АМЕРИКОЮ

ТОКІО. — Японський міністеріяльний кабінет мав наради, на яких постановив ще два тижні продовжати переговори з Америкою. Але той сам кабінет робить малу надію своїй нації, що з тих переговорів щонебудь корисного вийде. Японія хоче вичерпати всі засоби, щоб до замирення таки довести, з вимком одного засобу, а саме уступити в чім небудь в американських домаганнях. Японія рішена далі незломно йти своїм шляхом і прямувати до впровадження на Далекім Сході нового ладу, опертого на домінації і силі Японії. Один з японських міністрів заявив, що Бог завинив у тому, що тепер грозить японсько-американська війна, бо Він залишив на Тихім океані Гавайські острови. Якби не ті острови Америка не моглаб там побудувати своїх мілітарних баз. В слід за тим вона не малаб більшого зацікавлення на Далекім Сході і війна між тими двома краями булаб фізично неможливою. Але, не звертаючи уваги на продовжування мирових переговорів з Америкою, Японія далі ступає своїм давним агресивним шляхом і далі її газети говорять про можливість захоплення Тайлянду. Водночас японські літаки знов бомбардували бурмський шлях, яким Америка доставляє Китаєви воєнні продукти. Сто американських летунів зголосились як добровольці, щоб того шляху літаками обороняти.

ПЕТЕН ГОВОРИТЬ З ҐЕРІНҐОМ.

ВІШІ. — Французький маршал Петен мав побачення не з Гітлером, як це були подавали світові новинкарські агенції, тільки з німецьким маршалом Ґерінґом. І те побачення відбулось не коло Орлеану, тільки коло Парижа. Зате тема, про яку вони говорили була та, про яку писали вже передтим світові ґазети, а саме — тісна співпраця Франції з Німеччиною. Французькі урядові кола говорять, що тепер вже Франція буде певно співпрацювати з Німеччиною, в ціли вмищення себе в новий европейський лад. Але водночас французькі газети перестерігають, щоб не надіятись якихось надзвичайних подій вже в короткому часі, бо ця співпраця буде відбуватись ступнево. Разом з Петеном був також французький адмірал Дарлян.

АНГЛІЯ ВЖЕ ТАКИ ВИПОВІСТЬ ВІЙНУ ФІНЛЯНДІЇ, РУМУНІЇ І МАДЯРЩИНІ.

ЛОНДОН. — В добре поінформованих лондонських колах говорять, що Англія вже рішилась виповісти війну Фінляндії, Румунії і Мадярщині і це наступить вже в кількох днях. До такого рішення Англія прийшла після того, як заходи Америки відтягнути Фінляндію від війни з Росією не увінчались успіхами.

ФІНЛЯНДІЯ ВІДПОВІДАЄ СОВЄТАМ.

ГЕЛЬСІНКІ. — Фінський уряд відповів совєтському на його закид, що Фінляндія допустилась поломання міжнародних прав, коли дозволила німцям на переправу німецьких військ через свою територію. Фінський уряд каже, що вона дійсно так зробила, але хто в тому завинив? — Це Совєти раніше вимусили на Фінляндії дозвіл, щоб вона дозволяла переходити совєтським військам через фінську територію. Совєти дали приклад і опісля німці того самого зажадали. Та Фінляндія в обох випадках робила це не добровільно, тільки під примусом вищої сили, каже фінський уряд.

ДЕРЖАВИ „ОСІ" І ЯПОНІЯ.

РИМ. — Італійські урядові газети, обговорюючи американсько-японське напруження, говорять, що колиб прийшло до зудару між Японією і Америкою, то держави „осі" не виповідять відразу війни Америці, хоч Японія є союзником держав „осі". А то тому, що Японія перша в той сам спосіб поступила, бо не виповіла Америці війни, хоч та кілька разів провокувала держави „осі" і тепер фактично з ними на морі зводить воєнні розправи. Але, додають італійські ґазети, з весною то й держави „осі" вступлять з Америкою до повної війни.

РОБІТНИКИ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН. До Німеччини приїхав знов ладунок еспанських робітників на роботи. Дотепер Німеччина затруднює в себе поверх два міліони чужих робітників. Серед них більшість творять з Польщі і Італії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МІЖ-АМЕРИКАНСЬКА ЖИДІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

В Балтимор відбувся зізд жидівських представників зо Злучених Держав, Канади та Центральної й Полудневої Америки. Прибуло яких 200 делеґатів з ріжних держав на т. зв. Між-Американську Жидівську Конференцію, на якій покликано до життя постійну організацію для оборони жидівства в цілому світі, як теж для виконання ріжних справ, поручених Конференцією. Тою організацією є Між-Американська Жидівська Рада.

Що до цеї організації, як і до справ, що були обговорені на Конференції, привязують вагу теж і американські урядові чинники, видно, між іншим по тім, що на ній промовляв підсекретар стейту, Сомнер Велес, що запевнив учасників нарад, що уряд зацікавлений у їхній праці, та що зокрема вже тепер розбирає пляни, що зробити з тими міліонами виселенців, що стали жертвами расових, політичних, чи інших переслідувань.

Ось ці наради жидівських редставників, що зїхались до Злучених Держав з ріжних країв і тут створили спільну організацію, заслуговують на пильну увагу теж і з боку американських українців. Бо й їм вартує піти в многих справах за прикладом жидів, що живуть на американській півкулі. А в першу чергу повинні це зробити ті наші громадяни, що живуть у стейтах і Канаді.

Д-р С. С. Вайс, президент Американсько-Жидівського Конґресу, підкреслив підчас згаданої Конференції, що наради ці є маніфестацією „права жида жити як жид, не встидаючись і не лякаючись цього". Далі він наклеймив тих жидів, що „відпекуються жидівства", себто свого народу і своєї релігії. А такі, казав він, є в Полудневій Америці й в Злучених Державах. Д-р Вайс остерігав ті краї перед такими жидами, що перестали бути льояльними до цього, що є спадщиною їхньої раси і релігії. Такі жиди, казав д-р Вайс, виявлять себе згодом нельояльними теж і до тих держав, народів і релігій, з якими навязують нові звязки.

Важне й те, що на нарадах делеґати стали на тому, що жиди мусять мати в Палестині свою жидівську державі. А далі, що світове жидівство мусить виступити на будучій мировій конференції як цілість, щоб належно боронити жидівські інтереси, зокрема домагання мати окрему жидівську державу. Замітне те, що жиди задумують домагатись на мировій конференції відшкодування за ті втрати, що вони їх понесли наслідком переслідувань тоталітарних держав, через які міліони жидів стали жебраками, як це заявив д-р Гольдман з Арґентини.

Очевидно, що всі делеґати заявились за те, що демократія мусить вийти з цеї війни переможцем, та що усім жидам треба тепер доложити в першу чергу усіх зусиль на те, щоб перемогти Гітлера. Та це є самозрозуміле і воно не забирало багато місця в програмі нарад. Бо головно ішло про те, щоб жиди цілого світа були зорґанізовані на той момент, коли буде вирішуватись новий порядок у світі, та щоб були допущені до тих нарад, що будуть заважувати на тому порядку.

Проф. Микола Чубатий.

Який Український Державний Герб Та Який Український Прапор?

Мабуть у ніякій країні на світі національний прапор та національний герб не тішаться такою глибокою пошаною як у Злучених Державах Америки. Ніде пропор не став таким могутнім засобом державницького виховання як тут. Дитина чи старець, стрінувши ті знамена батьківщини, віддає їм публичну пошану-салют.

Кожна дитина знає докладно, як має виглядати державний прапор, де йому належне достойне місце. І горе тому, хто відваживсяб державний прапор самовільно зміняти, його доповняти, або умістити на менше достойнім місці; його стріцулиб не тільки правні дошкульні наслідки, але ще може дошкульніший осуд публичної громадської опінії.

Не навчилися того державницько - шляхотного звичаю від американців українці, коли йде про прапор чи державне знамя їх давньої батьківщини, в якій уродилися. Під тим оглядом поширені дуже баламутні відомости, а самовільні зміни, додатки, тощо, разять болюче старокраєвого українця тимбільше, що в Україні ті справи вже дефінітивно вирішені законами відродженої Української Держави по першій світовій війні та не підлягають дискусії. Причини хаосу поглядів на ті справи серед американських українців в першу чергу треба шукати у відсталости їх від українського життя в Европі.

Гербом Соборної України є тризуб української київської держави з X-го та XI-го століття в такій формі, як його стрічаємо на монетах Св. Володимира та Ярослава Мудрого, себто три рамена тризубу є тонші в горі, грубші в долині та вючі лінії лучать ті три рамена зі собою та з підставою. Тризуб такої форми став законом Української Держави державним знаменом-гербом України.

Уживаний давніше в Галичині герб з Львом, що спинається на скалу, є гербом тільки Галичини, отже гербом одної области України, немов стейту, подібно як св. Михаїл, що схрещує два мечі є гербом місцевим Київщини, отже теж одної частини України. Хто визнає ідеольоґію самостійної та соборної України, для того українським національним знаменом є тільки тризуб св. Володимира.

На терені Америки стрінувся я з дуже болючим, прямо каригідним карикатуризуванням українського державного знамени. А саме, місто правильного середнього рамени якийсь „інвентор-патріот" вложив меч чи якусь копистку. Свідчить це тільки про несеріозний підхід автора того додатку до державних українських цінностей. На жаль такий спрепарований тризуб доволі поширився в Америці.

При **державних прапорах** важні є не тільки краски, але теж їх уклад. Що до укладу красок, то є три головні ґрупи державних прапорів у світі. Перша група це прапори з власною формою укладу красок, з власним рисунком; такими є прапори американський, анґлійський, японський, теперішний німецький і т. д. В другій ґрупі прапор складається з двох або трьох кольорових піль, що біжать від держака на зовні рівнобіжно до себе в усталенім порядку. В третій ґрупі кольорові поля біжать рівнобіжно до держака теж в усталенім порядку. В другій ґрупі прапорів порядок красок числиться від гори держака до долини, в третій від держака на зовні.

Якийжеж є український національний прапор? Належить він до найбільше поширеної другої ґрупи прапорів, в яких поля біжать від держака на зовні рівнобіжно над собою уложені. В українськім прапорі є два поля жовте і синє; причім жовте має бути на горі, синє на долині. **Тим способом український національний прапор є жовто-синій, а ніколи синьо-жовтий, як то часто повторюється в Америці в промовах, а навіть в пресі.**

Такий уклад красок, де синя є на горі, а жовта на долині, має прапор одного із німецьких союзних князівств (чи не Брауншвайґ) і тому, **хто говорить про синьо-жовтий прапор, той говорить про брауншвайґський прапор, а не про український.**

Не без значіння є теж рід красок — жовтої та синьої. Українська жовта краска є правдиво жовта, насичена, отже ані блідо-жовта (як папська побіч білої), ані помаранчева (з червоною відтіню). Таку правдиво жовту краску текстильні купці в Америці називають **solid yellow color**.

Синя краска нашого прапора є правдиво синя — отже ані темно-синя (ґранатова) ані зовсім блідо-синя. Український синій кольор такий, як часом буває синє небо в літо, в суху пору. Такі самі краски на прапорі як українці мають теж шведи, тому в Америці називають їх теж **swedish blue** та **swedish yellow**. **Тільки шведський прапор має інший уклад красок, а саме через ціле синє поле біжить жовтий хрест.**

Річ природна, **що на національнім прапорі не сміють бути ніякі написи, нашивки чи кличі.** Хочби вони були не знати які патріотичні, вони не є доказом патріотизму, але навпаки. Вони не є доказом патріотизму, але навпаки. Вони свідчать про нерозуміння, що це є національний прапор.

Прапори братств чи товариств можуть бути споряджені теж в національних українських красках з написами чи образами, але тоді треба тямити, що це є братський чи орґанізаційний прапор, а не український національний прапор, якому як всеукраїнському знамени належить пошана та передове місце перед всякими братськими прапорами.

ПРОТИ-КОМІНТЕРНСЬКИЙ ЗІЗД В БЕРЛІНІ

В Берліні підписали 13 держав проти-комуністичний чи пак проти - комінтернський пакт. До 6 первісних сиґнаторів пакту, а саме Німеччини, Італії, Японії, Еспанії, Мадярщини й Манджуко, приєдналося ще 6 нових: Болгарія, Хорватія, Данія, Фінляндія, Румунія, Словаччина, а прояпонський буфорний уряд Нанкіну прислав телеґраму, в якій рівнож запевнив своє приступлення до проти-большевицького бльоку.

Хоч як старався фон Рібентроп надати цій церемонії святочного вигляду, та ба, навіть дорівнати славному Віденському Конґресові з 1815 р., де Олександер І. і Метерніх вирішували судьбу Европи на всі часи, проте ціла та церемонія вийшла блідо. Рібентроп ствердив, що ціллю пакту є боротьба проти большевиків та їх союзників, себто проти світових демократій. З черги промовляли представники інших держав: Чіяно від Італії, ґен. Гіроші від Японії, премієр де Бардосі від Мадярщини, Серано Сунер від Еспанії, Люї-вен від Манджуко, премієр Тука від Словаччини, маршал Антонеску від Румунії, премієр Попов від Болгарії, Ерік Скавеніюс від Данії, професор Вітінґ від Фінляндії та Мляден Льоркович від Хорватії. Всі вони в коротких словах висловили одне і те саме. Чіяно говорив, що „шлях до перемоги тернистий і повний трудностів". Знаменний був виступ фінського міністра проф. Вітінґа, який говорив всього одну мінуту...

Не зважаючи на це, що німецькі орґанізатори проти-комінтернського пакту говорили про це, що за ними стоїть ціла Европа, проте в дійсности так не є. Навіть поминаючи Анґлію і Росію, не було там представників з многих інших европейських держав.

Швайцарія, яка знаходиться в дуже невигідному невтральному становищі, не прислала своїх делеґатів. Вона є неначе малою оазою демократії серед пустині тоталітаризму. Її промисловість залежить у великій мірі від німецької, проте вона остала осторонь від проти - большевицького бльоку. Не було там рівнож заступленої й Туреччини. А ця мало-азійська република від кількох місяців є під безпереривним натиском з боку Німеччини; останнього тижня в кабінетній кризі уступило двох міністрів, які не годилися з про-німецькою політикою уряду.

Швеція є рівнож між молотом і ковалом. Її глибоко вкорінена ненависть і упередження до Росії є куди більші ніж страх перед Німеччиною. Холодний розрахунок повинен вказувати, що Швеції більш по дорозі з Німеччиною як зо Сталіном. Проте й Швеція задержалася від приступлення до проти - комінтерського пакту.

Далі не було представника Франції. А також Портуґалія не прислала своїх відпоручників на берлінське зібрання.

Як бачимо, проти-комінтернський пакт не є обєднаною европейською федерацією, про яку говорять німецькі пропаґандисти. Гітлер потребував тепер конечно якоїсь більшої маніфестації для піднесення моралі серед власного народу та престіжу закордоном, головно між тими нечисленними ще европейськими державами, що якось з бігом обставин стоять осторонь від того ґіґантичного конфлікту. І це є властива причина, чому він зарядив ось цей проти-комінтернський зїзд.

По друге, не є виключене, що Гітлер потребуватиме більше війська від своїх союзників - сателітів, тому треба було їх формального приречення в справі „знищення большевизму", щоб тим легше потім можна було від них дістати поміч у формі нових добровольських дивізій.

Міг би ще хтось здивовано запитати: А чому нема між тими проти-комуністичними державами України, Білорусі, Литви, Латвії, Естонії, Ґрузії, Вірменії й т. д., себто тих країв, які Гітлер „визволяє"? Не вже ці народи не боролись, як от Україна чи Ґрузія, довгих 24 роки з червоною тиранією й червоним імперіялізмом? Чи це не глум, що до боротьби проти Москви притягається малу Словаччину чи Хорватію, а поминається Україну, Білорусь чи балтійські держави?

Розуміється, що таке становище Німеччини відносно України й інших згаданих країв ясно й недвозначно вказує, що фактичю задумує вчинити Гітлер з тими загарбаними землями. Про Україну говорив Берлін тоді, коли йому треба було українського питання для торгів з Мадярщиною, Польщею чи большевицькою Москвою. А тепер Німеччина показує уже явно свій грубий імперіялізм.. Вона не хоче вільної України, а тільки заступає на Україні Москву — Берліном. Ось та політика Німеччини повинна тепер назавжди розвіяти спрепаровані ворогами України леґенди, що Німеччина „винайшла Україну, чи що фаворитизує українців. А так було, що українців переслідували польські імперіялісти, вішали їх мадяри, виголоджували і мордували большевики за те, що вони не хотіли погодитись з насильством і чужою владою. Те саме буде і тепер, коли тою чужою владою стала націстівська влада.

ЯПОНСЬКІ ДИПЛЬОМАТИ.— Наліво японський амбасадор Кішісабуро Номура, направо Вабуро Курусу, японський посол, у розмові з американськими газетярами по конференції в Білому Домі.

НА СЕЛІ

Повість

(5) М. ШКОЛИЧЕНКА

На тому чудовому ґанку сидить за столом старенький чоловік і держить у руках якусь книжку. На столі вилискує чистий самовар, недалеко від його парує в склянці чай, посеред стола стоїть повна тарілка свіжої буйної малини, зо стола звисають краї білої, чистої скатерті... Сонце освічує увесь сад. Над квітками літвють метелики, бджоли, оси, голосно щебечуть пташки... Старий господар підвів очи і задивився в сад. І по очах і по обличчю старого видно, що на душі його було так любо, так весело... Видимо, старий відпочиває не тільки тілом, а й духом, старенька обличчя його щасливе, радісне, веселе... З колін його зповзла книжка і упала до долу, але старий не помічає, він усе дивиться на свій чудовий сад. Не перший, не десятий раз дивиться він на його, а тимчасом у очах його світиться щось не земне, він почуває себе найщасливішим на всьому світі, почуває і знає разом з тим, що таке щастя не люди дали йому з ласки, не їх це праця і турбота, а він сам придбав собі цей закуток, це щастя; придбав у нагороду за довгі роки вяжкої праці і втішається тепер, насолоджується душевним спокоєм. Це був Мисаків ідеал.

Замислений Мисак не відводив очей своїх від ваґонного вікна. Перед ним далеко і широко розгорталися зелені поля, виглядали села, обсажені густими вербами, свіжий, чистий вітер врився в вікно ваґона і наповняв Мисакові груди, що так не часто дихали свіжим, вільним повітрям. Підвищений Максимів душевний настрій ще жвавіше розворушував улюблені фантазії і Мисак почував себе веселим, щасливим.

— Господи! Поможи мені здійснити мою думку, мої бажання! Дай дожити того веселого часу, коли спокійний духом і тілом хоч раз на свойому віку почую я земні блага, радости життя! — так молився сам собі Мисак не відриваючи очей від широкого простору, покритого густою зеленою рослиною, садками, гайками, селами, що розгорнулись, розкинулись по широкому просторі, куди тільки досягне око.

Мало що не три тижні їздив Мисак понад Дніпром, Удаєм, Ворсклом, та все розглядав і вишукував собі такий закуток, який припав би до його мисли і до душі. І закуток такий зачарував його біля Дніпра на правому березі.

Левадка, що зацікавила його, мала в собі десятин дві з половиною, а може й більше. На леваді окрім доброї густої трави та старої дикої груші не було нічого, та за те округ неї була справді божа краса. З одного боку гордо пнялася до неба висока зелена гора, з другого — одна за другою, неначе хвилі, пишно розлягалися маленькі гори, густо засіяні житом і виростаючі де далі; десь там далеко-предалеко перекинулись у височезну гору, що потонула, сховалась за обрієм. Супроти левади розгорнувся широкий луг, зарослий густою лозою, а за ним вилискував могутній Дніпро, заскочивши одним своїм коліном аж до тієї гори, що стояла майже над левадою.

— Оттут і оселюсь! — твердо, непохитно промовив собі Мисак.

Левада належала заможньому козакови, що недалеко жив у великому селі, і коли Мисак розшукав його та розказав, чого йому треба, так той хоч і не зовсім охоче, а проте згодився продати свою леваду.

Пішли до левади знову, оглянули її і Мисак запитав про ціну.

Козак нахмурився і відповів:

— Та мені, властиво кажучи, і не хотілось би продавати цієї левади, та коли вже вона так припала вам до вподоби, то щож з вами робити? Треба продать.

— Так скількиж ви за неї хочете?

— Цеж, бачите, левада, а левади значно дорожчі, ніж звичайна польова земля. Вони іноді продаються дорохче, ніж ґрунт.

— Нуте!

— Знаєте, що я вам скажу, якби отця левада була не в шести верствах від нашого повітового міста, а так за верству або за дві, так я не віддав би вам її і за тисячу карбованців, а то до міста далеко, а від моєї землі ще дальше, одно слово, вона у мене мов та сирота, от через це тільки я й згожуюсь продати вам її.

— Скільки тут буде землі? з досадою запитав Мисак.

— Тут, як капля, води, без чверти три десятини. Вона у мене на пляні є, я сам купив її назад тому років з вісім. Тут іноколи така буває трава, коли зародить Бог, що в інших місцях і на пяти десятинах стільки не вродить! Та ще яка трава! Висока, аж до пояса, а густа, густа мов щітка! А на груші на отсій кучерявій — вона стара, то правда, а проте як уродить, так і листу не знать, — мішків по чотири натрушуєм інколи, он що!

— Так цеж дичка, — які там з неї груші!

— Овва! А ось нехай вони вилежаться, або зваріть з ними бузину! Та я вам кажу, що в бузині вони такі смачні, що їж-їж і ще хочеться! Добрі вони і на узвар, коли сахарцем підсолодити трохи.

— Так скількиж ви хочете за цю леваду?

— Вам, звісно, по божому?

— Та вжеж що по божому.

— Та отже леваді цій, як тому бублику, ціна кругла: 600 карбованців — тай ваша!

— А чи не дорого часом? — так собі для виду запитав Мисак, бо цін на землю зовсім не знав.

— Ні, я з вас, пане, по божому.

Мисак повернувся спиною до левади, а передом до Дніпра і розмірковував, куди зручніше буде ходити на купання, коли зовсім уже оселиться тут. Козакови здалося, що пан хоче відмовитись, а цього йому зовсім не бажалося і він зараз же пішов на уступку.

— Знаєте що, пане, — заговорив він, — я трохи пожартував: за цю леваду, коли справді хочете ви її купити, візьму я з вас рівно 500, та ваші будуть видатки по купній.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПІШЛИ ТУРКИ НА ВЕЧЕРУ

Доносили оноді зо Спрингфілда, в Джорджії, що через рейки залізниці „Савана енд Атлентик" вибралося переходити стадо индиків. З цього переходу певно новинки не було би, якби не те, що индики зібралися переходити залізною дорогою саме тоді, як нею їхав товаровий поїзд. Машиніст поїзду не здержував, для индиків. Льокомотива вдарила в стадо з усею силою. Зчинився крик, піднялася хмара копоту, полетіло піря. Оглядачі секції найшли потім побитих индиків і мали несподіваний „День Подяки".

Стільки донесення. Звісно, на цьому й конець. І пересічному читачеві більше не треба. І пересічний читач зрештою, якби мав охоту задержатися по прочитанні новинки, міг би легко уявити собі це стадо индиків до переходу залізничої дороги. Не без того, що хтось його провадив. Певний який гордий, самоповажний самець, з предовжезним носом, може з хвостом роздутим, як вітрило на вітру. Як по геройськи він пулькав! Певно, можемо собі уявити, наближаючийся поїзд зовсім не помішав самопевних лідерів, ні довірених у провід самичок. Всякі лиха перебував индючий рід, лисів, вовків, котів, але такого ворога в нього не бувало. Нема його чого боятися.

Та годі далі догадуватися. Ще хтось подумає, що діло не йде про индиків.

ТУРКИ ЧИ ІНДІЙЦІ

Саме імя цієї птиці насуває ріжні міркування.

Звісно, що цю птицю, котру українці називають индиком, индором, индюком, американці називають турком. Як можна догадуватися, що називати цю птицю по національности стали від цього, що звязували її походження з певним краєм. Історія цієї птиці та її освоєння показує, що вона не була відома білим людям до відкриття Америки. Найшли її аж в Америці, і звідси вона поширилася по всему світі.

Отже українська назва, що натякує на індійців, має певно більше сенсу, ніж англійська назва, що підсуває думку, що птиця походить з Туреччини (як це первісно багато людей в Европі думало).

ПОЛКОВНИК ФЕЛЬДФЕБЛЕМ

У Форті МекАртура коло Сан Педро, в Каліфорнії, попращався з військовою службою 60-літній сержант (фельдфебель) Пол Бютин. Коли взяти під увагу, що фельдфеблів, які відходять з армії, є певно велике число, то й цей відхід мусить мати в собі щось надзвичайне, щоб попасти в ґазети.

Отже цим разом цього надзвичайного справді немало. Бютин саме служив в американській армії ще до першої світової війни. Підчас мексиканського походу в 1910. році він став капітаном. Підчас світової війни він став полковником. По закінченні тої війни він вийшов з війська з ранґою майора. Пробував цивільного життя, але не міг. Зголосився знову до армії й почав служити як простий. Дослужився вже ранґи сержанта, коли його застукала шістьдесятка, котра є межою для служби підофіцирів.

Пращаючися з військом, він висказав замітні слова до вояків: „якби я був молодший, я почав би служити втретє". Нішо й казать, що маємо тут до діла зо справжнім вояком.

ВОЯК І „ЛЬОН"

Неменше замітні були його слова про заплату й службу: „Не думайте про заплату. Добра робота все буде признана".

Не знаю, чи зрозуміли його ті, що його слухали. Промовець підсунув думку, немовби одиноким признанням могла бути вояцька заплата. Я певний, що неодному читачеві при читанні новинки нагадалася не заплата, а ранґа. І то не лише українцям, серед котрих, „не козак, хто атаманом не хоче бути", але й серед американців, серед котрих поширена поговірка: Хто один день у своїм житті капітаном, того ціле життя називають ґенералом.

ЗАПЛАТА

Сержант (чи пардон полковник) Бютин у своїй промові, про заплату вжив слова „пей".

Заплата вояка так і називається по англійськи просто: совджер'с пей. У деяких мовах на це є спеціяльні слова. Як це знають ті, що служили в австрійській армії, по німецьки ця заплата називається „ленунг", або „льон". Про вояків, що служили не з обовязку, а добровільно, говорили, що вони дістають „зольд", а це слово знову має звязки з латинськими словами, що означають наймання.

Від цього слова „зольд" походить німецьке слово „зольдат". Слово „зольд" перекручене в польській мові на „жолд", з чого створено слово „жолнерж", себто вояк, що служить за „жолд". Зо словом „зольд", звязане, відай через польську мову, і українське слово „жовнір".

РАНҐИ

Як можна догадатися, і назви ранґ в війську мало коли придумані народом, що його вживає. Часто перебирається з інших мов.

Вояка тої ранґи, що його по німецьки (й по московськи) звали фельдфеблем, називають по англійськи „сарджент". Це слово походить з французького слова „сержант", котре знову походить від французького (й латинського) слова, що означає служити. Отже сержант, це стільки, що служака.

Полковник, як видно, українське слово, і походить від слова „полк", що означає певний відділ війська. По англійськи „полковник" зветься „кернел", але слово силябізується зовсім без "р", а звязане воно своїм походженням (через італійську мову) з латинським словом „колюмна", що первісно означало „стовп".

СТУПІНЬ У СЛУЖБІ

Зрештою саме слово „ранґа", як можна догадатися, не українського, ні словянського походження. Догадатися цього можна не лише по рідкім в українській мові звуці „ґ", але й по тому, що по англійськи воно зветься „ренк".

Як легко можна догадатися, і наше „ранґа" і англійське „ренк" походить з того самого жерела. Має його й німецька мова („ранґе"), і польська мова („ранґа"), і московська мова („ранг").

Словом присвоїли собі його багато мов, при чому кожна трактує його по свойому: німецька, польська й українська трактують його як слово жіночого роду, москалі як слово мужеського роду, а анґлійці, як звичайно слова, в котрих про пол говорити не можна, як слово „ніякого роду".

Кожний народ запросивши собі чуже слово, аби слово почувалося в його мові, як у себе дома, прибирає його в свій національний стрій.

Д-р Кость Левицький.

ЯК РАДИЛИ НАШІ СТАРШІ ГРОМАДЯНИ 1876. Р.

ЧИ ПРИСТУПИТИ ДО ВИДАВНИЦТВА „ДІЛА"

В 1879. році прийшов був такий час, коли наше громадянство забажало **партійної згоди,** бо в тому самому році зазнав наш нарід великої невдачі при виборах до австрійського парляменту, яку записав на рахунок нездатної політики попередніх послів, як також на рахунок партійного розєднання.

Тому в нашому громадянстві у Львові і в краю проявилось було змагання до спільної політичної організації у політичному Товаристві **„Руська Рада"** у Львові, що тоді було в руках старорусинів русофілів: о. Теофиля Павликова, колишнього посла і пароха Успенської церкви, Венедикта Площанського, редактора „Слова", і д-ра Івана Добрянського адвоката у Львові, — трьох найвизначніших тоді львівських політиків староруської (русофільської) партії.

Перший акт партійного обєднання мав наступити на загальних зборах „Ради руської" у Львові, в дні 18. листопада 1879. року, коли мали приняти в члени кількадесять українців народовецької партії, — але до цього не дійшло, бо виділ „Ради руської" приняв тільки двох „благонадежних" нових членів, а зголошення дальших кількадесяти членів українців відкинув. Ці загальні збори не взяли теж на увагу відклику, який мотивував на тих зборах проф. Юліян Романчук. Той памятний акт відмови з боку русофільських старосинів виказав, що порозуміння з тими людьми неможливе та він став **товчком до самостійної політичної організації, до української народовецької партії.**

Початок зробив Юліян Романчук, що почав на власну руку видавати з 1. жовтня 1879. р. політичний популярний тижневик для народу: **„Батьківщину"** та підніс гасло: до праці для всього руського народу, до згоди і єдности всіх русинів. До оснування нашої „Батьківщини" прийшло в таких обставинах, що о. Іван Наумович, незвичайно талановитий популярний письменник, що з польонофіла перекинувся в русофіла, почав іще у 1871. році видавати в Коломиї ґазету для народу: **„Наука",** яка розбудила була велике зацікавлення між нашим селянством та притягала наш нарід до русофільства. А наша „Батьківщина" мала відкрити очі масам українського народу і привернути їх до українства. І це вдалося Романчукові. „Батьківщина" відразу сподобалась на селі, бо вона порушувала важні справи, що живо цікавили нарід, і тому вже по появі перших чисел зачала випереджувати „Науку" о. Івана Наумовича.

Але нам треба було конче ще **політичного часопису для нашої інтеліґенції,** що своєю появою міг би відвернути її від русофільського „Слова", яке виходило тоді під редакцією Венедикта Площанського двічі в тиждень.

Над цією важною справою радили наші старші українські громадяни у Львові, на „Руській Бесіді", в місяці грудні 1879. року, щоб поставити політичний орган народної української партії, бо без нього не могла обійтись формація політичної партії. Ці наради старших дуже захопили були нас молодших громадян: студентів університету. Ми зрозуміли це достойне змагання громадянської думки, переймались ним і з дня на день вичікували неспокійно висліду тих нарад, — виключаючи в наших молодечих побажаннях можливість, щоб ця думка не здійснилась...

Справа не була проста й легка і тому ті наради наших старших громадян були довгі й морочливі: важко було ставити перші кроки на шляху української політичної диференціяції та модерного оформлення. Кожний крок вимагав доброї застанови.

Зокрема Володимир Барвінський доказував конечність виступити з теоретичного і літературного становища на політичне поле реальної політики, бо час наглить і не можна далі ждати, — а розсудливий чоловік з народовецької партії Володимир Навроцький не радив пускатися на бистру воду політики, бо добачував небезпеку у малій освіті нашої інтеліґенції в Галичині. Володимир Барвінський переміг смілою політичною думкою, що саме тому треба провідного політичного орґану, щоб національну ідеольоґію утвердити в нашій інтеліґенції, та щоб **опанувати думку нації** і поширити її пізніше в народніх масах.

До цього сміливого стратеґічного підходу, до справи в основі приступили наші передові громадяни у Львові і поладнали її так, що мали придбати людей до редакції суто політичного орґану, який мав виходити кілька разів у тиждень і відтак перейти на щоденник, далі придбати засоби матеріяльні, себто передплатників в мінімальному числі шістьсот осіб.

В справі редакції політичного орґану сказав Володимир Барвінський, що він покине адвокатську канцелярію і на початок буде навіть безплатно редаґувати цю ґазету та добере собі на співробітника: Івана Белея, що тоді видавав з Іваном Франком дефіцитовий місячник „Сьвіт". Та ці сили не вистарчали, і тому, щоб рятувати справу, приступив з безплатною поміччю до редакції проф. Юліян Романчук, хоч тоді видавав уже „Батьківщину", — за ним приступив теж проф. Анатоль Вахнянин, далі проф. Михайло Подолинський до перекладів найзнаменитших повістей і професор д-р Юліян Целевич до статтей про закордонну політику. Так зложили вони плян редакції, щоб видавати орґан „Діло".

Ще одна перепона заступила тоді була їм дорогу, коли проф. д-р Олександер Огоновський звернув увагу на фонди, за які треба видавати „Діло", бож на передплату не можна багато рахувати. Будуть значні видатки, може і втрати, та чим покрити те все і хто цим займеться? При добрій волі і цю перепону поборoли наші старші громадяни. Зголосився ще один професор: Дамян Гладилович і піднявся безплатно вести адміністрацію і касу „Діла". А щоб підпомагати видавництво, зібрані заснували спілку видавництва „Діла", куди ввійшло кількадесять передових українських громадян, що мали вплатити по 50 золотих на уділи... Між тими першими спільниками „Діла" найшовся о. посол Стефан Качала з Шельпак, що як меценат значними грішми матеріяльно підтримував у перших роках це видавництво...

Редакцію й експедицію „Діла" приміщено побіч „Руської Бесіди", у двох кімнатках, на першому поверсі від вулиці Краківської.

Від таких починів зачалось велике діло...

Між нами, молодшими громадянами, вістка, що буде виходити наше „Діло" викликала незвичайну радість. Ми були навіть горді тим, що українці Галицької Землі поставили свій незалежний політичний орґан. „На русофільське „Слово" є наше „Діло", щоб твердим ділом показати, що живе український нарід і вибоpe собі кращу долю", — казали ми молоді і вже думали над тим, що треба нам далі робити. Між іншим я постановив виладити в у правній формі первісну умову спільки видавництва „Діла".

Тимчасом треба було їхати домів, щоб приготовити наших батьків на передплату „Діла". Тут було спершу недовіря й упередження, — звідки взялося „Діло", чи не за польські гроші? Ми молодші мусіли завзято виказувати потребу цього орґану, спорити і пропаґувати, — заки наші батьки розпрощалися з русофільським „Словом" і перейшли на своє „Діло", що появилось 1. січня 1880. року, спершу тричі в тиждень, та 2. січня 1888. року ст. ст., себто 14. січня 1888. почало появлятись як щоденник.

НІМЦІ ЗАЙМАЮТЬ КЕРЧ.—Німецький цензор каже, що ця радіова світлина представляє побідний вмарш німецьких військ у свіжо заняте кримське місто Керч, що стереже вузький пролив між Кримом і Кавказом.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Провіденс, Р. Ай. — Сестрицтво „Любов", від. 177 У. Н. Союзу та українська православна церква в Провіденс, закупили чотири примірники „Історії України" М. Грушевського й призначили по одному примірникови для Бравн-університету, сенатора Теодора Ф. Ґріна (зо стейту Ровд Айленд) у Вашинґтоні, „Провіденс Джорнал" та містової бібліотеки.

Йорквіл, Огайо. — Відділ 77. У. Н. Союзу закупив „Історію України" по анґлійськи і подарував її бібліотеці Гай Скул в Йорквіл.

Населення Аризони виносить 499,261.

Аризона занимало 44 з черги місце щодо густоти населення між 48 стейтами Злучених Держав в 1940 р. Звіт цензусового бюра виказав, що населення стейту виносить 4.4 на квадратову милю. Загалом населення стейту виносить 499,261.

BOHDAN, HETMAN OF UKRAINE

By George Vernadsky, New Haven, Yale University Press, 1941.

Без вагання скажемо, що в цілій літературі в англійській мові про Україну немаціннішої книжки над студію проф. Юрія Вернадського про „Богдана, гетьмана України".

Є дві вимоги до всякого наукового твору, щоби признати його за добрий: 1. Щоби не було в нім чогось такого, що не видержить наукової критики. 2. Щоби він не лишався твором, яким зможуть користуватися тільки вчені фаховці. Обі ці вимоги твір проф. Вернадського вповні заспокоює. Як історик світової слави, проф. Вернадський знав, де пошукати за джерелами найточніших відомостей про Богдана Хмельницького і як ті джерела використати, щоби дати як найправдивіший та найсправедливіший його образ. Він вмів відділити зерно від полови, вмів відріжнити чутки, похвали та наклепи від дійсних фактів і дати образ Богдана Хмельницького, не якогось божка, або героя з надлюдськими прикметами, а як людини, одначе великої й надзвичайної людини, одної з тих людей, що являються раз на сотки літ. Таким в дійсности був Богдан Хмельницький для українського народу і таким його показує проф. Вернадський. Оповідаючи про гетьмана Богдана, проф. Вернадський нічого не переборщує, але й не можна сказати, щоби чогось не договорював. Так само виконав проф. Вернадський другу вимогу доброго наукового твору. Це не сухий науковий твір, незрозумілий для пересічної людини, на котру навіть читання оповідання, чи новелі наводять втому. Проф. Вернадський має дар легкого і приступного оповідання, отже його книжку так само легко і цікаво читати, як яку казку, хоч враз з тим безнастанно мається на памяти, що це поважна наукова правда.

В англійській мові є вже чимало творів про Україну та українців. Є деякі написані чужинцями і хоч написані з щирою симпатією, то все таки по прочитанню їх повстає враження, як би хтось чужий нас по плечах поклептав. Інші грішать поверхoвним знанням предмету, або й нетаєною ворожнечою. Книжки, що поважно, безпристрасно і річево трактують свій предмет, були здебільша книжки, перекладені з української мови. Часом вони й не були перекладені найкращою мовою. Книжка проф. Вернадського є одною з тих не багатьох книжок в англійській мові, що жаден українець не може їм нічого закинути, хоч вона написана відразу в англійській мові, а не перекладана з мови української. В дійсности по прочитанню її повстає в українця бажання:: „Добра книжка! Варто би перекласти її й на українську мову". — („Український Голос".).

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. I am a machinist in an airplane factory. When the war is over I may be laid off. How can I prepare for that time?

A. Make systematic and regular purchases of Defense Savings Bonds. They will give you a substantial reserve which you can fall back on in the period of readjustment after the emergency.

Q. To what very large group of Americans does the Government look particularly for extensive buying of Defense Bonds and Stamps?

A. People in the middle and lower income brackets, where many of the most rapid increases in national earnings have taken place. This immense part of our population can be especially effective in reducing national purchasing power by buying Bonds and Stamps, thus aiding the country's defense program, while helping to keep down the cost of living.

NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

Над рікою Юкон у Північній Канаді простягається лиш один міст, хоч ця ріка має 1,437 миль довжини.

ПОВІДОМЛЕННЯ
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВСІХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ В ШІКАҐО Й ОКОЛИЦІ
повідомляє урядників тих відділів, що
В ЧЕТВЕР, 4. ГРУДНЯ 1941. Р., ТОЧНО В 8. ГОД. ВВЕЧІР
відбудуться
ДУЖЕ ВАЖНІ ЗБОРИ
В ГАЛІ ПІД Ч. 2410 W. CHICAGO AVE.
На зборах будуть дуже важні справи обговорюватися і вирішуватися. Тому просимо всіх урядників й урядничок відділових явитися обовязково на збори.
Т. Шпікула, предс.; Р. Смук, секр.; М. Батюк, кас.

У СПРАВІ РІЗДВЯНИХ ПОЗДОРОВЛЕНЬ
ЯК ПОПЕРЕДНІХ РОКІВ, ТАК І ЦЬОГО РОКУ
ВИЙДЕ ДНЯ 6. СІЧНЯ 1942. РОКУ
спеціяльне
РІЗДВЯНЕ ЧИСЛО
„СВОБОДИ"
у збільшенім форматі
ЯК ПОПЕРЕДНІХ РОКІВ, ТАК І ЦЬОГО РОКУ
це спеціяльне Різдвяне число „Свободи" дасть нагоду
ВІДДІЛАМ У. Н. СОЮЗУ Й ІНШИМ ТОВАРИСТВАМ,
ВІДДІЛОВИМ УРЯДНИКАМ і
УКРАЇНСЬКИМ і ІНШИМ БИЗНЕСМЕНАМ
пригадатися своїм приятелям, знайомим і покупцям відповідним Різдвяним поздоровленням.
Щоби такі поздоровлення могли бути зложені в відповідній формі, вони мають бути в адміністрації „Свободи"
Найдалі до 31. грудня 1941.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Нашим бизнесменам під розвагу.

Думаємо, що вже нема в Ню Йорку таких українських бизнесменів, які не знали б, що в Ню Йорку існує бизнесова організація — Союз Українських Бизнесменів. Цього роду організації є й серед інших народностей, бо вони приносять користь не лиш самим бизнесменам, але також цілій суспільности. Вони оживляють економічне життя даної суспільности, а також піддержують ріжні народні організації і інституції, як школи, церкви, запомогові організації, пресу і т. п.

Не звертаючи уваги на поважні заходи в тій справі, а також на писання в нашій пресі, в нас чомусь дуже тяжко зреалізувати цю думку і створити сильну організацію бизнесменів, яка приносила б матеріяльні і моральні користи самим бизнесменам, а також цілій нашій суспільности.

Причиною цього є надмірна індивідуальність наших бизнесменів, які думають, що в нинішнім світі малий бизнесмен може далі існувати і проспєрувати одинцем. Дальшою причиною є наша дрібничкова завість і підозріння, мовляв, коли хтось взявся за організування якогось діла, він мусить мати в цьому якусь підозрілу особисту ціль. На таке велике число українських бизнесменів в Ню Йорку годі здибати кілька десяток, якими можна було б себе гідно зарепрезентувати перед чужинцями.

Правда, охочих „репрезентувати" когось найдеться в нас багато. Але така дика, поодинча „репрезентація", в якій дехто на власну руку береться виступати в мені інших, нам усім найбільше шкодить. Репрезентація мусить бути організована, здисциплінована, випливаюча з волі членів і діюча для добра тих членів. Інакше ця „репрезентація" кінчиться фіяском і за неї треба іншим червоніти.

Здається, що від наших бизнесменів треба було б сподіватись чогось більше, ніж від звичайного робітника, просто тому, що вони беручись за бизнес повинні відзначатись ширшим світоглядом, більшою ініціятивою і більшим зрозумінням організованого життя. Тимчасом вони роблять помилки за помилками і навіть нехочуть з тих помилок витягати певної науки.

Наші широкий загал пильно слідкує за тим, як ми, українські бизнесмени, організуємось, як ведемо свої бизнеси. Публика добре глядить за кожним нашим рухом. І хоч наші бизнесмени не покладаються виключно на покупну силу своїх людей, проте та покупна сила представляє собою великий відсоток. А це значить, що треба за неї дбати. Треба переконувати нашу суспільність, що український бизнесмен вміє дістати для неї добрий товар і по можливо найдешевшій ціні.

А це можна зробити виключно організаційним шляхом. Дрібний бизнесмен не може придбати для своєї крамниці доброго і водночас дешевого товару. Коли товар добрий, то він буде дорожчий. Коли ж дешевий — то гірший. А коли б навіть так було, що дрібний бизнесмен, щоб конкурувати з великими крамницями, продавав товар добрий і по дешевій ціні, то йому самому нічого не залишиться. І такий самий стан по найбільшій части існує по наших дрібненьких бизнесах.

Тому я щераз відзиваюся до наших бизнесменів: Коли вони добра бажають для себе і для інших, щоб вони не відкладали справи власного зорганізування і створення власної сильної економічної інституції, а брались самі до того. Уряд Союзу Українських Бизнесменів не може сам того створити. Уряд є на те, щоб виконувати волю членства. А коли тої волі нема, коли членство не хоче само братись за якусь роботу, то уряд не може нічого зробити. Це останній заклик. Нехай опісля наші дрібні бизнесмени не нарікають, що не було кому їх зорганізувати, не було кому ними занятись. Є кому ними занятись, але в них самих замало доброї волі, щоб себе самих поставити на ноги.

Платон Стасюк,
голова С. У. Б.

ЯПОНЦІ ВЖИВАЮТЬ ПОЛУМІНИ.— Домеї, японська новинкарська агенція, каже, що цю світлину знято коло китайського міста Гонану. Вона показує, що японські вояки вживають горіючої нафти до атакування китайських позицій.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Ювилей Тов. „Зорі".

День 4. жовтня ц. р. залишиться на довго в памяти членів нашого товариства „Зоря", від. 69 УНС. В тім дни наше товариство відсвяткувало ювилейним бенкетом і балем 40-літну річницю свого існування.

Тов. „Зоря" це найстарша українська організація в місті Ню Йорку. Вона вже існує 40 літ. А вже 39 літ, як вона приступила до У. Н. Союзу, як його відділ ч. 69. За цей час пересунулось через наше товариство чимало членів, зроблено багато організаційної і народньої роботи. Щоб відмітити ту працю і згадати минуле — товариство порішило влаштувати цей ювилей.

Бенкет відбувся в найкращому порядку і серед дійсно святочного настрою. Прибули на нього ріжні гості, зокрема представники ріжних українських організацій. Товариство мало приємність і честь мати в себе за гостя преосвященого Владику Івана Бучка, що на превеликий жаль ніюйорської української громади вже відїхав до краю. Були теж головні урядники У. Н. Союзу, редактори „Свободи", та ріжні українські знатні бизнесмени і народні працівники. Були представники таких українських організацій: „Тов. Дністер", від. 361 УНС; 204 від. УНС; Братства св. Володимира, від. 130 УНС; „Запорожської Січи", від. 117 УНС; Тов. „Згода", від. 210 УНС; Тов. „Просвіта", Тов. „Жіноча Поміч", Тов. „Скалат", Тов. „Буковина", Тов. „Нова Січ" і Тов. „Золота Липа".

Товстмайстром на бенкеті був адв. Степан Ярема, асимблимен до легіслятури стейту Ню Йорку, котрого дід, покійний А. Петрівський, був першим основником і підписував чартер Тов. „Зоря", а його покійний батько, П. Ярема, був першим касієром „Зорі".

Бенкет розпочався відспіванням американського й українського гимну, які відспівала панна Оля Єдинак при піяновім акомпаніяменті пані О. Ляхович. Опісля Владика І. Бучко промовив разом з приявними молитву і поблагословив усіх присутних. Після того Владика виголосив коротку щиру промову, в якій висказав привіт для товариства з нагоди його так довгого існування.

Ювилейну промову виголосив головний предсідник У. Н. Союзу, п. Микола Мурашко і змалював ті перші часи, в яких творилось Товариство „Зоря". Тоді не було в Ню Йорку жадних українських товариств, а наші люди, зокрема жінки і дівчата, нераз падали жертвою ріжних ошустів і пройдисвітів, бо не було кому за них обстати, ні кому вияснити їм де удатись за поміччю. Товариство „Зоря" також було тим українським товариством, що перший раз в Ню Йорку влаштувало українське віче. Але, говорив далі бесідник, не звертаючи уваги на свою гарну минувшину, Товариство нині має ту слабу сторону, що мало має в себе молодих членів, зокрема дітей. А це діти, яких ми втягаємо до наших інституцій, запевняють тим інституціям довготривале життя.

Як виявив у своєму звіті секретар, Тов. „Зоря" за час свого існування помогло своїм членам на суму $4,739.09. А дало жертв на ріжні українські установи в старім краю і тут, на суму $3,612.25. Що виносить загальну суму $8,351.34. Поза ту матеріяльну поміч, воно помагало морально своїм членам, а також виконувало всю ту народню роботу, яку виконувала в кожний час наша суспільність в Америці. Дивлячись на минуле нашого Товариства, члени його є горді, що до нього належать. Бо воно не ниділо, не сиділо бездільно, але жило повним організаційним і всенародним життям та все давало докази своєї активности. Останній ювилей скріпив його морально ще більше і воно далі буде нести високо свій організаційний прапор, а також національний прапор нашої суспільности в Америці.

М. Л.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПІТСБУРҐ, ПА. — Річні збори Бр. св. в. Хрестителя, від. 96., відбудуться в неділю, 7. грудня, точно в годині 2. пополудні, під ч. 723 Карсон Стр. Усі члени пожаданні явитися. Буде вибір уряду на рік 1942. Родичі, котрі мають малі діти від року на 15., можуть набути добрі грамоти в У. Н. Союзі від 250 до 1000 долярів на 20-літ. посмертне або готівкою. Місячні вкладки дуже приступні. Чужі асекурації вже підвищають премії. Українці повинні належати всі як один до своєї рідної організації, а то є У. Н. Союзу. — Дмитро Василик, секр.-кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Дністер, від. 361., відбудуться в суботу, 6. грудня, в 8. годині вечером, в галі церковній, 28 Іст 7. вул. Кожний член обовязково повинен явитися на цих зборах. Проситься не забути, що то останні бизнесові збори в цім році. Прийдіть і подумаєте здорово над вибором нового уряду на 1942. рік. По виборах буде запізно нарікати, що уряд не відповідний. Члени, котрі не вирівнають залеглих вкладок, не будуть мати права голосу на виборах. — За уряд: предс. С. Ковальчук, 35 Dwight St., B'lyn, N. Y.; рек. секр. Д. Чорнюк, 76 E. 7th St.; фін. секр. П. Кучма, 95 E. 7th St.; касієр Ів. Галичин, 329 E. 5th St.

КАРНЕҐІ, ПА. — Річні збори Тов. Січи, від. 136., відбудуться в неділю, 7. грудня, в 1. годині пополудні на галі парохіяльній, 220 Джен Ст. Буде здане справоздання секретаря, касієра і контр. комісії. Проситься членів прийти начас, бо буде вибір нового уряду на рік 1942. Члени щоби вписали своїх дітей до Батька-Союзу. — За уряд: Йосиф Сус, предс.; Іван Копко, кас.; Василь Копко, фін. секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Спільний дарунок.

Як проголошено, з нашої громади призначено чотири примірники „Історії України" М. Грушевського по англійськи для поширення її між американцями. До цього додам, що Відділ 177 У. Н. Союзу дав $10 замісць вінка на могилу бл. п. Григорія Болюха, що перед смертю не бажав собі квітів, а радив зужити гроші на добрі цілі. Українська православна церква дала $6, що прийшли з панахиди за поляглих за Волю України.

Омелян Рекрут.

Дуже легко припалений смак молока дасться усунути, якщо начиння з молоком вставиться до холодної води і додасться трошечки соли до молока.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

З КОВЕРТАМИ
З ГАРНИМИ ВІРШАМИ

5 центів штука, — 6 за 25 центів.

Не чекайте до останньої хвилини, замовляйте картки тепер, поки ще є добрий вибір. Замовлені пізнише різдвяні посилки можуть задержатися на почті через святочну глоту й Ви їх не отримаєте начас. Вишліть моні-ордер, або марки сьогодня і будьте певні, що будете мати чудові картки на Різдво.

Належитість треба залучити разом з замовленням. На C. O. D. не висилається.

"SVOBODA," P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Вишліть мені ____ карток за що залучаю $____

Імя ____________

Адреса ____________

Місто ____________ Стейт ____________

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ГРОСЕРНЯ-ДЕЛІКАТЕСЕН з найновішим уладженням для торговлі содою, мороженим, цукорками, на продаж з домом або без дому. 278-80

329 WEST KINNEY STREET, NEWARK, NEW JERSEY.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

УКРАЇНСЬКА католицька парохія св. Апп. Петра і Павла в Клівленд, Огайо, пошукує доброго ДЯКО-ВЧИТЕЛЯ, який крім дяківства знав би знаменито провадити хором та уладжувати ріжні представлення. Платня після умови. Слабі дяко-вчителі нехай не подаються. Зголошувати належиться на адресу: 278-80

Rev. D. GRESKO,
2280 W. 7th St., Cleveland, O.

WM. TROYANOSKI
Electric Refregirators, Washers, Radios and Sewing Mashines.
Also all kinds repairs.
233 WEST CENTRE STREET,
MAHANOY CITY, PA.
Phone 838.

Вдавайтеся з довірям до свого українця за новим товаром і направою. Спеціяльно, направа машин до шиття, машин до прання і холодільниць. Пишіть, кличте або заходіть. 274,-
Василь Трояновський.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.

Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якости, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіза крови для подружого свідоцтва.
- Гемороїди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST. NEW YORK CITY. Room 14.
Gramercy 7-7697
Офісові години 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюроскоп.—Екзамінація $2.00.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цею прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. $295.00

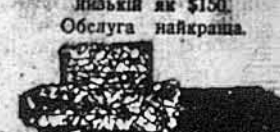

Все, чого треба, з виїмком одіння й належитостей за церковну відправу й цминтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET, TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7561.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 455. Зрадливий підступ.

Ґуйон бився цей раз краще, ніж коли небудь іншим разом. Він натискав на Вилєна так, що той знайшовся в великій небезпеці.

Щоб вирятуватись з неї, він ужив огидного підступу. Він лівою рукою сіпнув за свою пілиринку і кинув неї на голову Ґуйонові.

Опісля він пробив Ґуйона мечем. Том бачив це і цей вчинок обурив його до краю. „Це нікчемна, нікчемна зрада", промовив він.

Але наївна Зеля, для якої всі штучки в боротьбі були дозволені, була захоплена тим. Вона не знала чим та перемога Вилєна для неї скінчиться.